



herinrichting grote markt
t e n e n
wedstrijdontwerp

stadsbestuur Tienen
grote markt 27 - 3300 Tienen

opdrachtgever

architectenbureau jan maenhout
g. lekenstapen 11 B-1030 Brussel hel & far 02 2166595 & 02 2455940

ontwerpbureau

jan maenhout
luc bosmans
patricia pissens
evelyne hamblok

ontwerpbureau pauwels nv
michel pauwels
Merckxstraat 5 - 3000 Leuven (nl & fr) 016-30 85 01 & 016-20 85 02

ontwerpbureau

Micheline Badeleer
Vanderveken 31 - 3000 Gera - tel 03 237 01 61 - fax 0478 58 40 40

kunstenaar

5 juli 2005

datum



grote markt
tieten
wedstrijd ontwerp

inhoudstafel

1. HERAANLEG GROTE MARKT TIENEN

ANALYSE EN VISIE

- situering
- topografie
- functies in de stad
- waardevolle gebouwen
- deelruimtes

ONTWERP

- structuurschets
- plan heraanleg
 - de stadsvloer
 - groenplan
 - waterplan
 - verlichtingsplan
 - stadsmeubilair
 - tekens en kunst
- verkeer
- evenementen

2. BEELDKWALITEITSVISIE

- materialenvademecum

3. RAMING



situering

ANALYSE & VISIE

architectenbureau jan maenhout
groot graven 11 • 9707nc groningen • telefoon 0231 21 91 91
e-mail jan@janmaenhout.nl

ontwerpbureau pauwels nv
Muntweg 5, 3825 Lisse • tel 030 28 08 01
e-mail info@pauwels.nl

herinrichting
grote markt lienen



microniveau

Het projectgebied situeert zich ten noorden en ten zuiden van de grote markt.
Grote Markt - Leuvensestraat.
 Dit stadsdeel is het meest imposant o. v. v. de bouwtypologie. Herenhuizen met 3 tot 4 bouwlagen bepalen hier het straatbeeld en de morfologie. De Grote Markt wordt in grote mate omringd door horecavakken en diensten, voornamelijk banken. De Grote Markt is de grootste open ruimte in de binnenstad. Inhoudend tot de schaal van de stad is dit plein immens groot. Ruimtelijk vormt het breuk in het stedelijk weefsel.

Zuidoostelijk gebied rond de Veemarkt.
 De belangrijkste pleinen en publieke ruimten worden gevormd door enerzijds de driehoekige Veemarkt, die volledig als parkeerplaats gebruikt wordt en anderzijds de Hennemarkt die eigenlijk een verbreding van de weg is. De meeste straten zijn nog verhard met kasseien, hetgeen een identiteit geeft aan dit stadsdeel. Dit stadsdeel is een homogeen bebouwd weefsel met dichte bebouwing, smalle straatjes en een aaneenschakeling van pleintjes. Het is kleinschalig en geeft een gezellige indruk. De functies binnen dit stadsdeel betreffen hoofdzakelijk wonen, winkelen, horeca (cafés en gezellige restaurants) en komen vrij gemengd en verspreid voor binnen deze bebouwingsstructuur. Op het hoogste punt binnen dit stadsdeel bevindt zich de St. Germaanskerk, die van ver in de onliggende landschap te zien is.

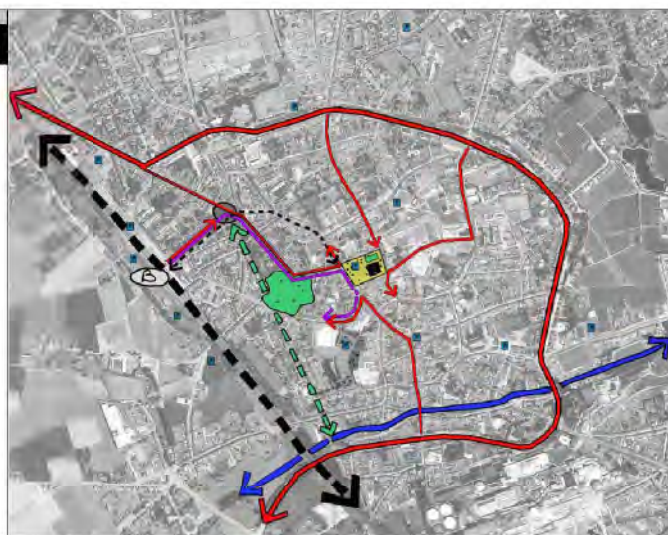


macroniveau

De stad Tienen is gelegen in het zuidoosten van de provincie Vlaams-Brabant en vormt het stedelijk schakelpunt op de scheiding van de landelijke gebieden Hageland en Haspengouw. Het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen selecteert Tienen als **structuurondersteunend kleinstedelijk gebied**. Tienen kan omschreven worden als een belangrijke stad voor de regio. Ze is vrij compact gebleven maar toch voldoende uitgebouwd om als stad te kunnen functioneren. Belangrijke functies naast wonen zijn industriële tewerkstelling, een groot aanbod aan medische voorzieningen, het handelsapparaat, scholen. Grootchalige wijksstructuren en industriële bedrijven bevinden zich in hoofdzaak aan de rand van de stad. De stad Tienen kan omschreven worden als een stad op mensmaat.

mesoniveau

De Tiense regio wordt doorsneden door een aantal belangrijke verkeersinfrastructuren. Enerzijds zijn er de regionaal belangrijke wegen naar Leuven, Aarschot, Diest en Jodogne die radiaal geënt zijn op Tienen. Anderzijds vormt de autosnelweg en de recent aangelegde TGV-lijn de zuidelijke grens van Tienen. Verder wordt Tienen bedient door de spoorlijn Hasselt- Luik over Landen naar Leuven/Brussel. Binnen de ring zijn er een aantal invalswegen die naar de Grote Markt leiden. Door het recent ontwikkelde mobiliteitsplan Tienen, raken deze invalswegen De Grote Markt en worden er vervolgens van weggeleid door middel van het **lussenstelsel**. Voor de binnenstad werd er een parkeerroute uitgewerkt. Morfologisch situeert de Grote Markt zich letterlijk in 'het hart' van Tienen.



situering

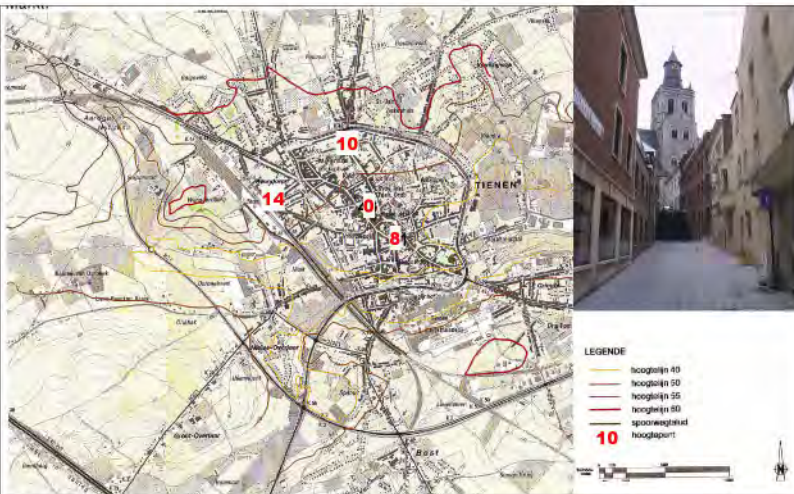
ANALYSE & VISIE

architectenbureau jan maenhout
 gepast schied 11 - 3120 Brussel - tel: 02 219 49 00
 email: jan.maenhout@janmaenhout.be

ontwerpbureau pauwels nv
 ontwerper: johan pauwels - tel: 02 219 49 00
 email: johan.pauwels@pauwels.be

herfinrichting
 grote markt tienens

glooiend landschap



De stad Tienen strekt zich uit op de grens van leemig en zandleemig Brabant. Ten noorden van de stad wordt de overgang gemaakt naar vochtig haspengouw en hageland. Deze streek wordt reeds lang gekenmerkt door een groot-schalig en zeer open landschap op een leembodem.

Het relief in dit typisch haspengouws landschap is vrij grillig. Het heuvelachtig landbouwplateau wordt doorsneden door dieper gelegen, kronkelige beekvalleien.

Het niveauverschil in en rond de stad Tienen bedraagt grosso modo 20 meter.

Het hoogste punt ligt ongeveer op 60 meter boven de zeespiegel en het laagste op 40 meter.

Dit relief is ook in het bebouwde deel van de stad nog duidelijk merkbaar.

De hoogste punten bevinden zich in het noorden van de stad, op de Wijngaardberg en ten zuiden van de suiker-fabriek.

De laagste punten bevinden zich in de Menebeek en de Gete, maar ook op de Grote Markt.

relief grote markt

Op de Grote Markt stellen we een niveauverschil van 1.80m vast. Deze helling loopt ongeveer evenwijd met de noordelijke wand van het plein en stijgt van zuid (kant stadhuis) naar noord (kant suikermuseum).

Dit niveauverschil wordt als voetganger niet echt ervaren vermits de helling slechts +/- 2.25 procent bedraagt.



hageland



topografie ANALYSE & VISIE



Het stadscentrum van Tienen beschikt over het algemeen over weinig openbaar groen.
 Het stadspark(1) is nabij de Grote Markt gelegen.
 Het sluit ruimtelijk aan bij het bebouwde weefsel en verwijst naar de oude glorie van de stad door haar ruimtelijk voorkomen, hekwerk en rijkdom aan oude, botanische bomensoorten.
 Het martelarenplein(2) kan omschreven worden als een niet-bebouwde ruimte begrensd door een arbeiderswijk en spoorweg en voorzien van een grasveld/trapveld.
 Ruimtelijk heeft dit plein weinig kwaliteiten, maar wordt bij gebrek aan beter wel gebruikt.
 Op de grote markt bevinden zich de legendarische 'Boomkes'(3), een plantsoen van wilde kastanjes.



Langs de weg van Leuven naar St-Truiden (Leuvenselaan, Grote Markt, Nieuwstraat e, Beauduinstraat) ligt het langgerekt winkelcentrum.
 De Grote Markt, omgeven door de stedelijke diensten, horecabedrijven en bankfilialen, vormt hierin een breuk.



Grote delen in het noorden van de stad zijn lange tijd onbebouwd gebleven en later ingevuld door grotere gebouwen met openbare functies.
 Binnen de kleine ring kan het noordelijk gebied dan ook getypeerd worden als een zone voor voorzieningen (voornamelijk scholen en verzorgingsinstellingen).



stadhuis



Stijl

Het huidige stadhuis was oorspronkelijk een paterswoning in **Vlaamse renaissance**-stijl.

De stadsarchitect **Francois Drossaert** ontwierp in 1835 een **nieuwe neoclassicistische** voorgevel voor de woning. Het stadhuis doet nu denken aan een Griekse tempel.

De voorbouw bestaat uit een gaanderij gedragen door zes adriaanse pilaren. Boven de vensters, met driehoekig fronton, bevinden zich ronde nissen met zeven vergulde borstbeelden van historische figuren: Keizer Karel V, schilder Pieter Paul Rubens, schilder Antoon Van Dyck, schilder-architect Wenceslas Coberger, grondlegger van de anatomie Vesalius, humanist Justus Lipsius en musicus Adriaen Estey Gretty.

De Gretty's zulten de stad in de toekomst. In 1857 werd het stadhuis voor de eerste maal verhoogd door de aankoop van het naastpalende huis Nihoul, gelegen langs de Grote Markt. Door twee aankopen 75 jaar later, dat van huis Delacour, op de hoek van de Peperstraat, werd, in 1979 een aanzienlijk verhoogd stadhuis geopend.

svikermuseum

Het **voormalig vredegericht** werd in 1846 door stadsarchitect Francois Drossaert opgetrokken. Op dezelfde plaats bevond zich het Corps de Garde (in de volksmond Kottegerd genoemd), de huisvesting van de burgenvacht.

In dit gebouw werd later het vredegericht overgebracht, maar ook het politiekantoor, het bureau van de Burgerlijke Godshuizen en het Bureau der Octrooien. Het deed tevens dienst als tekenschool en Bureau voor openbare werken.

De **neoclassicistische** gevoel werd door Drossaert voorzien van een zuilen-galerij, die doorgang verleent naar het achtergelegen pleintje en stedelijk museum het Toreke'. Oorspronkelijk was deze galerij bedoeld als overdekte marktplaats. Daarom werd het volledige gebouw vroeger ook wel de stadshalle genoemd.

In 2002 werd het gebouw geopend als **Suikermuseum**. Via een interactief audiovisueel systeem wordt de bezoeker in vier stappen geconfronteerd met de belangrijkste aspecten van de suikerbietenenteel en de verwerking tot suikerpducten.



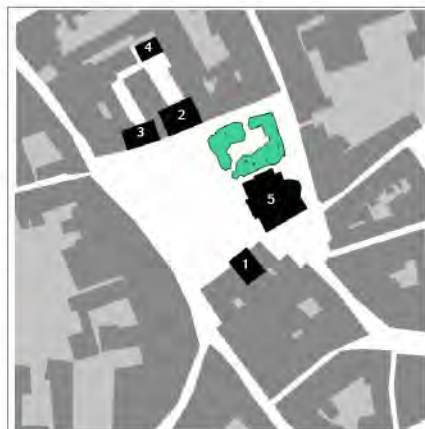
de tinnen schotel



De voormalige herbe was reeds in de 16de eeuw bekend onder de naam de Schooneleer of de 'Schotel'. In de 18e eeuw dook ook de benaming 'Hotel d'Autriche' op. De eigenaar beschreef deze herberg toen als een gebouw met een stijlvolle gevel, een grote toegangspoort en hoge vensters. De huidige voorgevel wordt bepaald door de verbouwingen die in 1830 door architect Philippe Robbiets werden uitgevoerd. Thans is het een dubbel huis in Lodewijk XVlsm stijl, bestaande uit drie verdiepingen en een zadeldak met venster. De voorgevel werd opgetrokken in de typische kalkzandsteen uit de streek. Aan de straatkant is de rondboog van de koetspoort afgezet door een guirlande. In de hoeken bevinden zich bladmotieven. Het balkon rust op zware gebeeldhouwde consoles. De smeedijzeren balustrade die over de gehele voorgevel is doorgetrokken, is uniek. Boven de poort overheerst een hoog rondboogvenster, dat zowel de eerste als de tweede verdieping beslaat. Het is een zwaar steunlid dat de herberg onderscheidt van enkele notabele gasten o.a. Napoleon, Mozart. In 1808 werden de woningen omgebouwd tot een school die later naar een andere locatie verhuisde en sindsdien werd er de stedelijke dienst voor cultuur en de stedelijke academie voor muziek, woorden dan ondergebracht.

het toreke

De voormalige stadsevanjens werd gebouwd in 1848 naar de plannen van architect François Drossaert. Na de restauratie in 1978 werd het ingericht als museum. Na 20 jaar werd het museum gerenoveerd en gevoelig uitgebreid. Hierbij werd niet alleen de tentoonstellingsruimte verdubbeld, maar werd ook voldoende ruimte voorzien om in optimale omstandigheden museumstukken te bewaren. In het oudste gedeelte van het museum krijgen de unieke vondsten van de Gallo-Romeinse opgravingen een plaatsje, terwijl in de nieuwe tentoonstellingsruimte vooral aandacht wordt geschonken aan de Hageladiane geschiedenis tussen de 15e



Deze kerk werd wesschouwd als de wieg van de **Brabantse hoogfeite**. Het kerk daate van 1358- 1359, het grondplan en de portalen, die in 1913 werden gerestaureerd, zijn van de hand van Jan Van Oys uit Valenciennne. Die drie portalen in de westgevel zijn versierd met nissen, waarvan de sokkels gebedeloude tafereleu voorstellen uit het Oude en het Nieuwe testament en vermoedelik ook uit de bouwschedienis van de kerk.

De zijbeuken werden gebouwd naar de plannen van Jacob van Goertingen en Botsa van Raetshouw (1383-1410).

Het transept en de toren zijn van de hand van Sulpius van Vorst. Na een brand werd de 70 meter hoge toren in 1854 bekroond met een barokke spits.

In de eerste helft helft van de 19de eeuw vonden enkele verbouwingen plaats en werd de kerk uitgereid met twee zijbeuken en een sacristie.

Het meubilair zijn overwegend barok.

Oorspronkelijk was deze kerk een bedevaartskapel, gebouwd ter ere van Onze Lieve Vrouw ten Poel. Aan de bouw is trouwens een legende verbonden waarin de Heilige Maagd en de inmiddels gedempte poel een hoefdiel spelen.

Slechts in 1802 werd deze kapel een volwaardige parochiekerk.

O.L.V.-ten- poel

waardevolle gebouwen
LYSE & VISIE

waardevolle gebouwen
ANALYSE & VISIE

architectenbureau jan maenhout
grootenbroeders 11 - 8-1828 borsdonk - belgië - 02 272 58 06
e-mail: info@janmaenhout.be

ontwerp bureau pauwels nv
Mennestraat 5 - 3000 Leuven - bel 030 20 08 01
e-mail: info@pauwelsontwerp.be

**herinrichting
groet markt leuven**



pleinruimte



Momenteel is er een rij- en parkeervrij ceremonieplein voor het stadhuis en de kerk. De parkeerzone worden afgescheiden van het ceremonieplein door middel van een vrij brede middenweg.

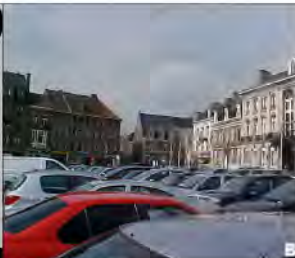


kalkmarkt



De Kalkmarkt maakt visueel deel uit van de Grote Markt maar wordt toch als een aparte deelruimte ervaren. De bestrating van het ceremonieplein loopt door in de Kalkmarkt waardoor het geheel als een vloeiende, continue ruimte wordt ervaren. Dit is een ruimte die aan de voetganger behoort.

parking



MOEILIKHEDEN:

De ligging van de parking verhindert momenteel de doorstroming van de Leuvenestraat naar de Nieuwstraat. Als ruimtelijk gegeven is de parking vrij dominant op de markt aanwezig. Dit gegeven wordt versterkt door het feit dat ze op het hoogste gedeelte van de Markt gelegen is. Bovendien baadt de parking de hele dag in het zonlicht wat niet noodzakelijk is voor dergelijke functie.

MOGELIJKHEDEN:

Densifiëren van parkeerplaatsen aan de randen van het plein waar ze ruimtelijk geen storend element zijn en geen obstakel vormen voor belangrijke doorstromingen.

heldensquare



Naast de kerk bevindt zich een monument ter ere van de oorlogsslachtoffers van 1830, 1914-1918, 1940-1945. Het is meer dan een monument op zich, de ruimte is op een halve meter volledig ommuurd. Een toegangspad zorgt voor een onderbreking. De bodem is verhard, zodat een tweede lager gelegen ommuring een zitkuil vormt.

MOEILIKHEDEN:

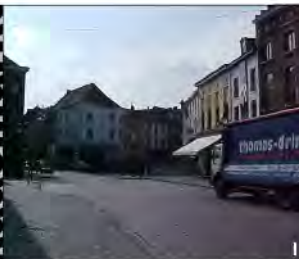
De verharde ruimte wordt nagenoeg alleen als circulatieruimte gebruikt. Door het dichte bladerdek dringt weinig licht door, wat maakt dat deze plek als een koele en soms donkere plek ervaren wordt.

Door zijn ommuring is de ruimte introvert en heeft ze weinig relatie met het stedelijk plein. De doorstroming is beperkt, men kan slechts langs één toegangspad circuleren.

MOGELIJKHEDEN:

Het groen van de bomen is een waardevol, verfrissend element op het plein en biedt heel wat potenties. Het groene karakter versterken. Een plek creëren waar mensen van alle leeftijden aangenaam kunnen verblijven. Relatie tot plein versterken.

kaasmarkt



binnengebied



De waardevolle gebouwen Suikermuseum en Tinnen Schotel zijn aan elkaar gelinkt door een binnengebied. De belangrijkste toegang tot dit binnengebied gebeurt langs de centrale doorgang van het suikermuseum. Het stadsmuseum Toreken is op de as stadhuis-centrale doorgang suikermuseum gelegen. De doorgang van het suikermuseum vormt als het ware een omkadering voor dit gebouw.

MOGELIJKHEDEN:

Het ontwerp van het plein kan de as stadhuis-suikermuseum-toreken versterken.

voetgangerszone



MOEILIKHEDEN:

De voetgangerszone langs de kant van de horeca kent momenteel geen comfortabel parcours. De looplijn van de voetgangers wordt voortdurend onderbroken door terrassen, uitwijkstrook bus enz...

MOGELIJKHEDEN:

Het plein terug aan de voetgangers geven en een comfortabele wandelboulevard creëren.

deelruimtes
ANALYSE & VISIE

GROTE MARKT: KRUISPUNT VAN DE STAD



DEEL 1 HERAANLEG GROTE MARKT

architectenbureau jan marinoit
grootenstraat 11 • 9000 Ghent • België • 09 219 0545
www.bureaujanmarinoit.be
architectenbureaujanmarinoit.be
Het ontwerp is deels gebaseerd op een bestaand ontwerp van de Vlaamse Architectuurvereniging (VAV).
bestemmingsplan
grootenstraat 11



schaal 1/500

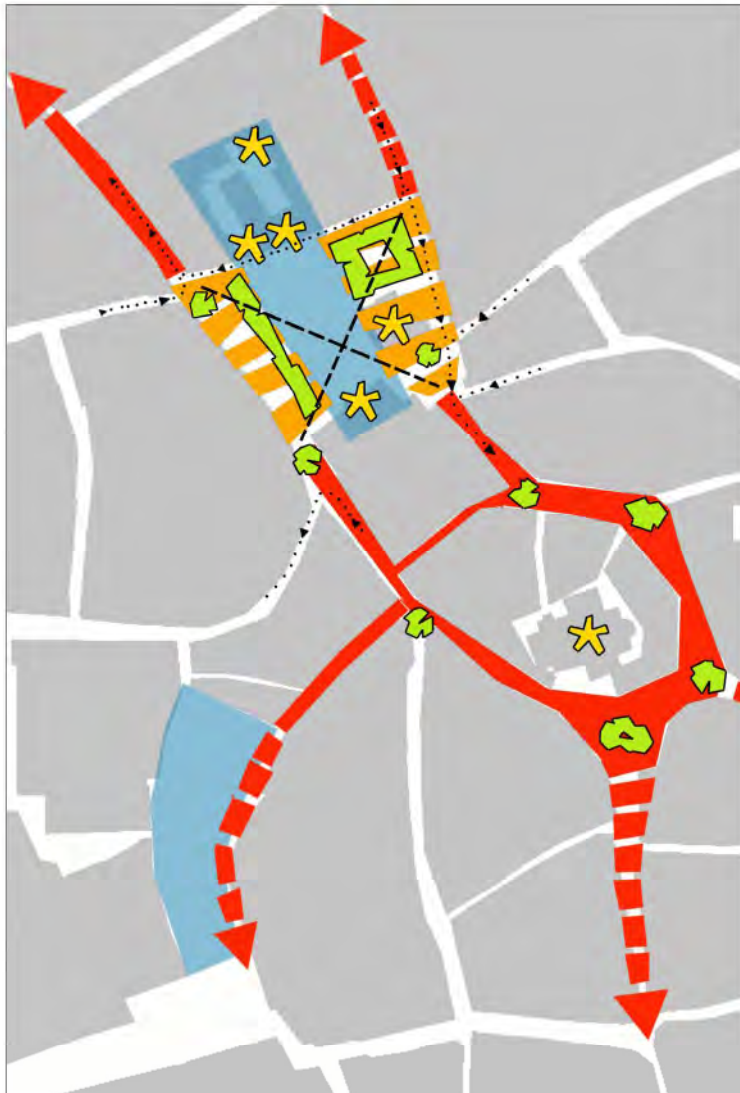


architectenbureau jan maenhout
 grafisch bureau 11 - B-1000 Brussel - tel/fax 02 219 55 95
 e-mail info@janmaenhout.be

ontwerp bureau pauwels nv
 Melkweg 5 3000 Leuven tel 016 89 02 00
 e-mail info@pauwelsontwerp.be

herinrichting
 grote markt-tienen

PLAN HERAANLEG GROTE MARKT ONTWERP



-  **belangrijk
gebouw**
-  **stedelijk plein**
-  **schakelzone**
-  **groen**
-  **commercieel
winkelcircuit**
-  **aanloopzone
winkelcircuit**
-  **autoverkeer**
-  **voetgangers**

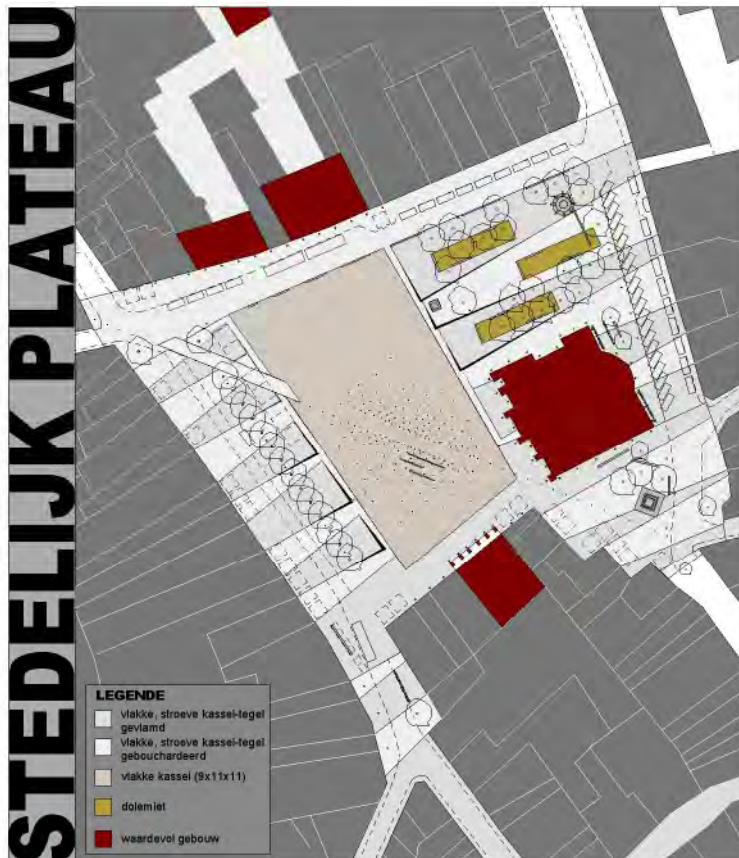
STRUCTUURSCHETS

architectenbureau jan maenhout
 parketstraat 11 • 8300 Dronk • tel. 0214 45 45
 e-mail: j.m.aenhout@janmaenhout.nl

ontwerpbureau pauwels nv
 Middelweg 2 • 8300 Dronk • tel. 0214 45 45
 e-mail: info@pauwels.nl

herinrichting
 grote markt tinnen





de stadsvloer

Ruimtelijk wordt het plein, de kerk inbegrepen, als te **grootschalig** ervaren (± 1 ha). Door het materiaalgebruik willen we deze te grote ruimte **verschalen** in drie aangename **deelruimtes** op mensmaat:

1. **centraal hoofdplein** (stedelijk plateau) (30 x 80 m)
2. **wandelboulevard** met terrassen (20 x 90 m) aan de westzijde
3. **groene ruimte** van 50 x 40 m aan de oostzijde (zijde kerk)

Deze deelruimtes worden nog versterkt door optimaal gebruik te maken van het **reliefniveauverschil** in het terrein, hetgeen zo **eigen** is voor het (stads)landschap van Tienen.

De centrale hoofdruimte volgt volledig de natuurlijke helling van het terrein (2,25 %), terwijl in de twee aanpalende deelruimtes het reliëf wordt opgevangen door het gebruik van getrapte verharde plateaus (8 stuks, $h = \pm 40$ cm) verwijzend naar het **microrelief** en gebruik van taluds in het omringende Tiense akkerlandschap. Het **lijnspeel** en de hoogteverschillen in deze plateaus dragen eveneens bij tot het ruimtelijk verkleinen van deze deelruimtes.

verschaling



Wij kozen voor **duurzaam, landelijk materiaal**, eigen aan de omgeving Tienen: **natuursteen** in **warme, licht genuanceerde tinten** van grijs-rose-bruin. Het **materiaalconcept** is gericht op het gebruik van **grootschalig materiaal** in de **kleinschalige deelruimtes** en **kleinschalig materiaal** in de **grootschalige centrale hoofdruimte**.

De centrale hoofdruimte wordt verhard in **vlakke kasseiverharding** (9 x 11 x 11 cm - rechte banden, halfsteensverband), in een **lichtere tint** dan de omgevende omtrekverharding.

De overige deelruimtes worden aangelegd in **vlakke, stroeve kassei-tegels** (20 x 20 x 12 cm), refererend naar het voorgangersterrein van de aanpalende winkelstraat. Subtiële verschillen in de **oppervlakteafwerking** van dit verhardingsmateriaal accentueren het verschillend gebruik ervan: terrassen in **gevamde oppervlakteafwerking** en **gebouchardeerde afwerking** voor de tussenliggende loopvlakken. De hoogteverschillen in de terrassen worden opgevangen door een **metalen omtrekraai**.

In de stadsvloer worden een **veelheid van ankerpunten** ingebouwd voor het opzetten van marktenten, om opbreken van de kasseien, zoals nu veelvuldig gebeurt, te voorkomen. **Natuursteen boordstenen**, gelijkvloers of opstaand, bepalen mee de verkeersbegeleiding op en rondom het plein.

De **dolomietverharding** onder de kastanje-bomengroep verwijst naar het landelijke karakter van de stad en straalt **gezelligheid** uit.



voetbalveld
+/- 6000 m²



tienen
11000 m²



brussel
6300 m²



mechelen
7000 m²



leuven
9720 m²



antwerpen
3850 m²

schaalvergelijking markten

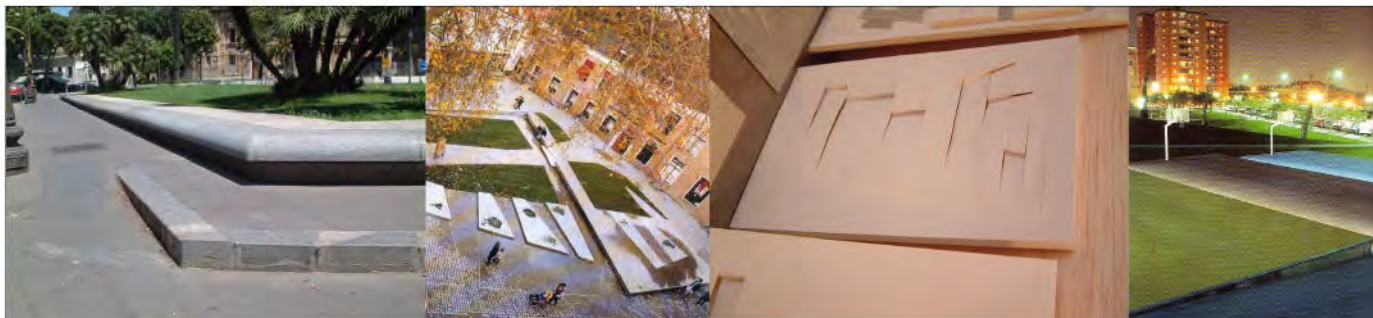


architectenbureau jan maenhout
groot Markt 11 - 3700 Tienen - tel: 017 261 55 00
e-mail: info@janmaenhout.be

ontwerpbureau pauwels nv
Nieuwstraat 6 - 3000 Leuven - tel: 03 281 20 00
e-mail: info@pauwels.be

herinrichting
grote markt tienien





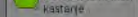
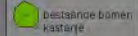
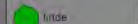
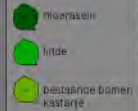
referentiebeelden stadsvloer

ONTWERP

architectenbureau jan maenhout
golfart labooren 11 - 30 1000 Brussel - tel: 02 215 05 05
e: maenhout@janmaenhout.be

ontwerpbureau pauwels nv
Wouterplein 1000 - 1000 Brussel - tel: 02 215 05 05
e: info@bureau-pauwels.be

heerijck
grote markt lienen



groenstructuur

In het stadscentrum van Tienen is momenteel opvallend **weinig openbaar groen** aanwezig. Door het gebruik van hoogstammig groen in dit versteende plein willen we het **landelijk karakter** van Tienen en zijn omgeving onderstrepen. Tegelijkertijd beogen wij een **schaalverkleining** van het plein en de "**camouflage**" van minder fraaie gevels.

De sombere en gesloten kastanje-bomengroep naast de kerk vormen we om tot een lichte, aangename, **levendige plek**, aantrekkelijk voor verschillende leeftijdsgroepen. Een aantal minder vitale bomen langs de zonzijde worden gerooid, in combinatie met deskundig sleunwerk aan de andere bomen. Gefilterd zonlicht bereikt onderliggende speelruimtes voor jong en oud: een petanquebaan, een kinderspeelplaats, zitbanken met schaaktafels e.d.m.

De terrassen langs de Leuvensestraat krijgen een **bomendak** door het aanplanten van **lindebomen** (*Tilia cordata* 'Greenspire'). Op de uiteinden van belangrijke **perspectieffzichten** worden **moeraseiken** (*Quercus palustris*) aangeplant. Het is de bedoeling om van bij **aanvang** de bomen in een **zware maat** aan te planten.



groenplan
ONTWERP

architectenbureau van mientbrouwer
postadres 10 - 5025 BX roosendaal - telefoon 04 25 55 65
e-mail info@ontwerpbureau.nl

ontwerpbureau pauwels nv
telefoon 011 505 0000 - fax 011 505 0051
e-mail info@ontwerpbureau.nl

hemmeling
grote markt tianan

ONTWERP

architectenbureau jan mænhout
postbus 11 - 6-8200 brussel - tel: 02 245 55 85
e-mail: info@jan-maenhout.be

ontwerpbureau pauwels nv

Identifikasi 5-3000 Levees - m4 018 2009-01

--	--





SFERBEELD STEDELIJK PARKJE

architectenbureau jan maenhout
postbus 10000, 3510 AA Utrecht - tel: 043 214 09 00
e: jan@janmaenhout.nl

ontwerpbureau pauwels nv
Albergoord 1, 3500 Leuven - tel: 030 3660
e: info@pauwels.nl

herenring
grote markt banen



waterstralen



waterconcept

Water wordt op een hedendaagse manier – als attractie en versissend element – geïntegreerd in het pleinontwerp. Drie speels ingeplante lijnen van waterstralen evenwijdig aan de diagonale loop-as over het centrale hoofdplan worden op een strategische plaats ingepland (as kerk-stadhuis). Water lokt de nieuwsgierigheid van de mensen waardoor het parcours diagonaal over het plein attractiever wordt. De 24 waterstralen hebben een eigen symboliek (getal 3) en tijdsdimensie (elk uur ander fonteinbeeld). Bij evenementen worden deze afgezet en kan maximaal gebruik gemaakt worden van de pleinoppervlakte. In de stedelijk parkje zijn drie drinkfonteinen ontworpen, verwijzend naar de legende uit de 12e eeuw. De legende vertelt het verhaal over de poel aan OLV Ten Poel van een deugdzame en aan H. Maagd zeer toegewijde persoon die na vermoordte zijn geweest in de poel werd geworpen. Diezelfde nacht zweefden duizenden lichtjes boven de poel. Drie bronnen weiden op en er gebeurden vele mirakels bij de poel.

Voor de opvang van het regenwater wordt optimaal gebruik makend van de terreinhelling. Er wordt naar gestreefd om het hemelwater zoveel mogelijk zichtbaar te laten afvloeien bij regenweer, hetzij via de terreinhelling, hetzij via watergreppels. In het plein zelf wordt het water opgevangen in dwarse, ingewerkte spleetgoten. In de wegenis geschiedt de wateropvang via ondiepe watergreppels, die eveneens dienst doet als geleiding van het verkeer. In overleg met stad en provincie zal nagegaan worden in hoeverre buffering en vertraagde afvoer van regenwater onder het plein kan verwerkt worden (conform de Code van de Goede praktijk).



referentiebeelden



waterplan ONTWERP

architectenbureau jan maenhout

postbus 10000 • 3720 BA Utrecht • telefoon 06 248 55 05

email: j.m.aenhout@janmaenhout.nl

ontwerpbureau pauwels nv

Amsterdamseweg 5 • 3060 Leuven • tel 018 20 08 01

architect: j.m.aenhout

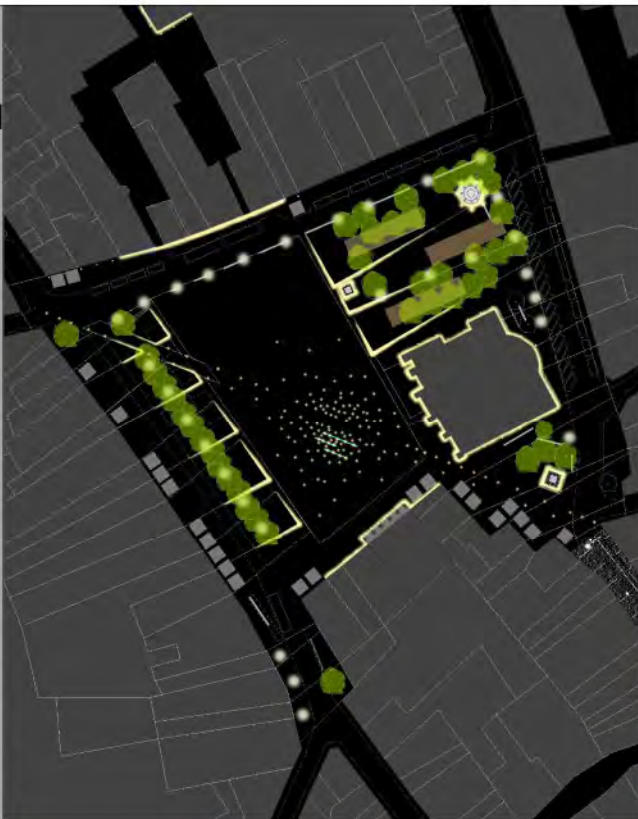
ontwerper: j.m.aenhout

realisator: j.m.aenhout

grote markt tinnen



lichtconcept



lichtplan

Alle waardevolle gevels in de pleinwanden worden van onderaan en op de gevel aangelicht, zodat ze ook 's avonds de aandacht krijgen die ze verdienen (stadhuis, kerk, museum).
 Als functionele verlichting maken we gebruik van de bestaande 5 m hoge paalarmaturen, voorzien van hedendaagse lampen. Deze armaturen staan aan de randen van de Grote Markt nl. Leuvensestraat, Oude Vestenstraat en Glainstraat. Zij zorgen voor de nodige verkeersveiligheid.
 De diagonale verbinding tussen de winkelstraten wordt begeleid door het gebruik van led-verlichtingspunten. Op de kruising van de assen kerk-gemeentehuis "spat" de lijn-verlichting uit in een veelheid van "sterretjes" verwijzend naar de legende van "de duizend lichtjes".
 Niveaueschillen in het plein worden 's avonds "ondersteund" door lichtlijnen, niet alleen uit oogpunt van veiligheid maar tevens uit oogpunt van sfeer.
 Ook de boomgroepen krijgen 's avonds een accentverlichting, d.m.v. grondspots en - specifiek voor de kastanjeboomgroepen - gebruik van lichtringen op de stamvoet.
 Dit hele lichtplan draagt ertoe bij dat de mensen zich ook 's avonds veilig voelen, zich gemakkelijk kunnen oriënteren en dat het aangenaam vertoeven wordt op het plein.

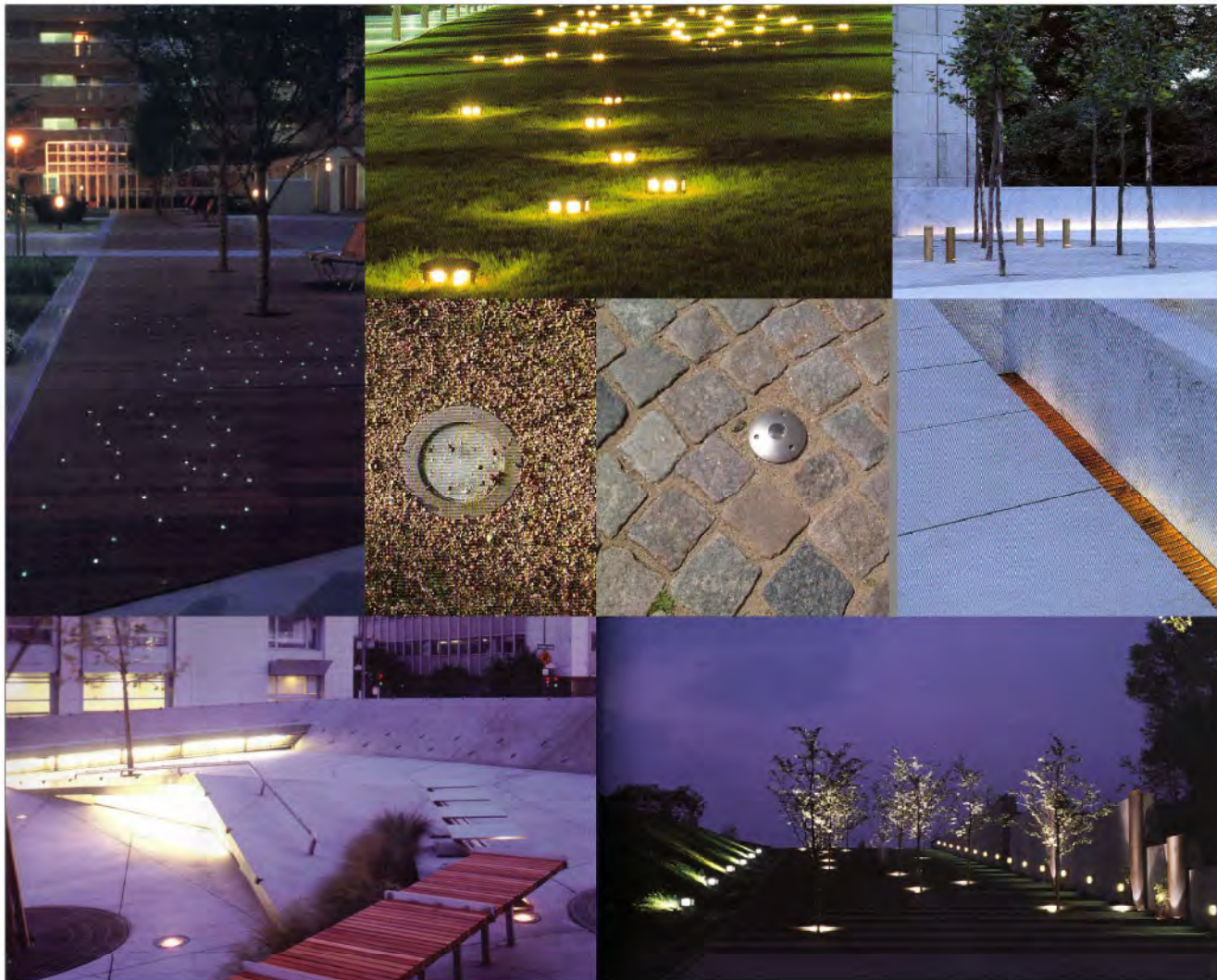


referentiebeelden



lichtplan ONTWERP

architectenbureau **jan maenhout**
 bureau verduyn 11 - 3014 BZ Brussel - telefoon 02 240 01 00
 e-mail: info@janmaenhout.be
 ontwerpbureau **pauwels nv**
 Monseigneur 6-1400 Leuven - tel 016 2504 01
 e-mail: info@pauwels.be
 hemrichting
 grote markt lianen



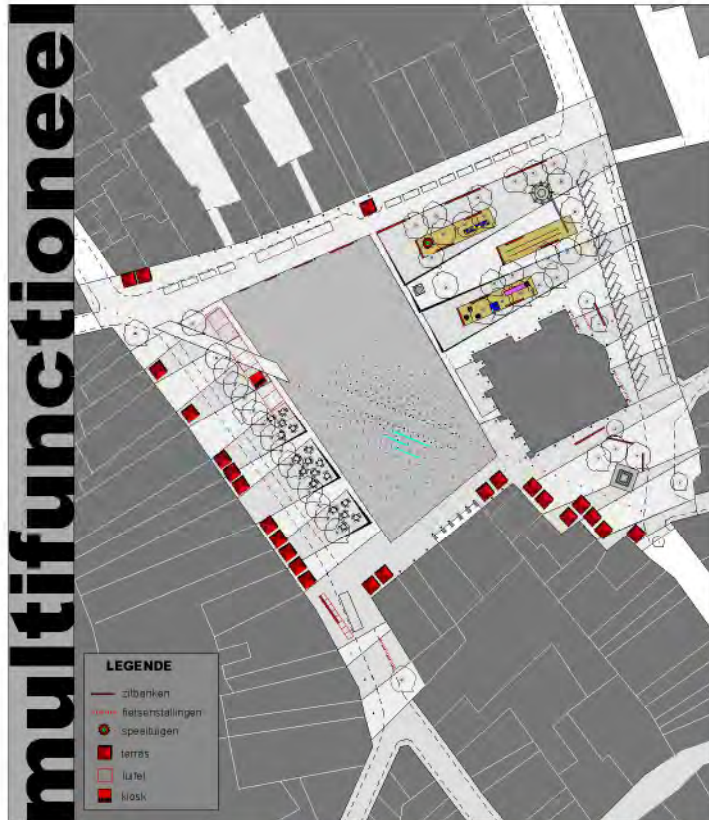
referentiebeelden licht

ONTWERP

architectenbureau jan maenhout
 dorplein 11 - 4000 leuven - tel: 03 218 55 51
 e-mail: info@janmaenhout.be

ontwerpbureau pauwels nv
 Herengracht 5-3608 Leuven - tel: 016 28 80 81
 e-mail: info@bureau-pauwels.be

herinrichting
 grote markt leuven



concept

Er wordt gestreefd naar eenheid in type, kleur en kwaliteit van het stadsmeubilair, in hedendaags en duurzaam design en discrete verschijning. Nadruk ligt op het **multifunctioneel gebruik** ervan (banken als scheiding met rijweg, niveauverschillen terrassen als zitrand).

In het parkje naast de kerk, parallel aan de dolomietvlakken, zijn **comfortabele houten lattenbanken** voorzien met uitzicht op speelruimte en petanque terreinen. Op de **Kalkmarkt** geleiden **speels ingeplante bomen** de voetgangersrelatie naar de **centrale hoofdruimte**. Op het **centrale plein** bieden **dubbelzijdige banken** op het hoogste, zonnigste gedeelte een prachtig uitzicht over het plein en vormen tevens een afscheiding met de rijweg.

Langs de voetgangersboulevard kunnen de omtrekken eveneens als **zitrand** gebruikt worden.

Bij de **Kaasmarkt** zijn banken geïntegreerd onder de **luifel** waar de mensen op de bus wachten.

Deze **luifel** heeft dezelfde vormgeving als de grotere **multifunctionele luifel** langs de voetgangersboulevard aan het plein.

Deze **luifel** neemt verschillende functies in zich op: men kan er **verblijven, wachten** op taxi en toeristenbus, **schuilen, shoppen, info opdoen** over stad **Tienen** (stadplan, fietsroutenetwerk, geschiedenis Tienen) telefoneren, posten, fietsen stallen.

De **luifel** creëert een intiemere ruimte aan de rand van het plein. Het is een ruimte waar **ontmoeting en conversatie** mogelijk is.

Er zijn twee types **markeringspaaltjes** voorzien, de vaste en de wegneembare. We stellen cilindervormige, metalen paaltjes met ingefreesde kop voor (h = 70 cm).

In overleg met de reinigingsdienst wordt gekozen voor een sober, vandaalbestendig en gemakkelijk hanteerbaar type vuilnisbak. De **fietsenbepugels** worden op diverse plaatsen van het plein gegroepeerd. Het zijn eenvoudige beugels van hetzelfde type en materiaal als de **markeringspaaltjes**.



stadsmobilair ONTWERP

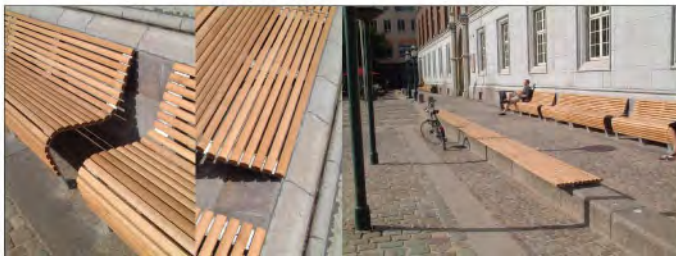
architectenbureau jan maenhout
ontwerpbureau pauwels nv

ontwerpbureau pauwels nv

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

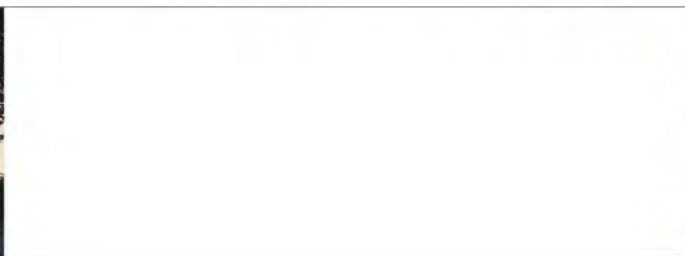
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap



meubilair



multifunctionele luifel



stadsmeubilair

ONTWERP

architectenbureau jan maenhout
 gedrukt: september 11 - 05 10210400 - telefoon: 02 218 18 04
 e-mail: info@janmaenhout.be
 ontwerpbureau pauwels nv
 Middelweg 15, 2008 Gansbeke - tel: 018 20 60 81
 e-mail: info@pauwelsontwerp.be
 herinrichting
 grote markt tienen

tekens in de stadsvloer



LEGENDE

- grondplan deelgemeente
- nieuw kunstwerk
- ◆ groene jef
- monument kalkmarkt
- oorlogsmonument

Bestaande tekens

Op het huidige marktplein zijn een aantal vloer-tekeningen aangebracht (landkaart, ster). In samenspraak met de stad worden ze geïnventariseerd en geëvalueerd in hoeverre het opportuun is er een toekomstvisie voor uit te bouwen. Een optie is deze tekens te verfijnen en op een hedendaagse manier te verwerken in het ontwerp.

Nieuwe tekens

Op de bestaande landkaart in de bevoeling wordt de ligging van Tienen in België aangeduid. Dit was een inspiratiebron om nieuwe tekens in de bevoeling te verwerken. Elk terrasplateau krijgt een **grondplan van een deelgemeente** van Tienen in zijn bevoeling. Het grondplan bestaat uit een messingplaat met laserscriptie.

Bestaande monumenten

De bestaande monumenten blijven op hun huidige plaats behouden en ontdaan van hun overbodigheden. De muur en bronzen koepel met zijn 5 zuilen blijven bewaard en opgewaard. De trappen rond het monument verdwijnen zodat het monument zelf op de stadsvloer komt te staan. Op deze manier wordt het monument beter geïntegreerd in het kastanjeparke. De muur wordt bekleed met een vlakke arduinen plaat waarna de namen worden gefreesd.

Kunst in de stad

Langs het diagonaal parcours over het plein (nabij Leuvensestraat en op Kalkmarkt) komen 2 nieuwe kunstwerken in dialoog met elkaar te staan.

Sint Margriete Houtem

Oplinter

Hakendover

Goetsenover

Bost

Oorbeek

Kuntich

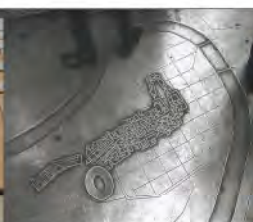
Vissenaken



deelgemeenten



referentiebeelden



tekens en kunst ONTWERP

architectenbureau jan maenhout

grootte: 11 x 1100mm - 11 x 1100mm - 11 x 1100mm

ontwerpbureau pauwels nv

Monument 5, 2010 Leuven - tel 016 28 90 01

www.monument5.be

herinrichting

grote markt tienen



grote markt als transferium

AUTOVERKEER VOETGANGERS FIETSCERS



De **verkeersafwikkeling** op de Grote Markt gebeurt **gemengd**, zoals het hoort in een centrumgebied. Er zijn geen afzonderlijke fietspaden of fietsuggestievolle stroken voorzien momenteel.
De kasseien worden door de fietsers als oncomfortabel ervaren.
De huidige inzichtelijke mobiliteit leggen vandaag de nadruk op **multi-modaliteit**.
Dit wil zeggen dat naast personenwagens voldoende kansen moeten geboden worden aan voetgangers, fietsers.
Uitgangspunt is deze multi-modaliteit te versterken door het parcours van voetgangers/fietsers niet alleen functioneel maar ook **ruimtelijk** aangenamer, **kwalitatief** te maken.
Een belangrijke voetgangersstroom bevindt zich op de verbinding Leuvenstraat (station) naar het winkelstraat Nieuwstraat.
Deze stroom loopt diagonaal over het plein.
De fysieke afstand bedraagt +/- 120 meter.
Uitgangspunt is deze lange afstand als korter te laten ervaren door een aantal attractiepolen aan dit parcours te linken.

De trage verkeersstroom **Leuvenstraat-Kaasmarkt** krijgt een brede **groene wandelboulevard**. Deze zone behoort zowel aan de voetgangers, fietsers als aan het openbaar vervoer.
De rijweg openbaar vervoer wordt minimaal weergegeven door 2 verlaagde stroken die als groot fungeren in dezelfde materialisatie als de bestrating van de boulevard.
Op deze manier wordt de weg berder als wandelboulevard ervaren dan als rijweg.
Door het heldere lijnwerk kan men vrij circuleren.
Langs de wanden van het plein (noord en oost) wordt een brede voetgangersstrook voorzien.



BESTAANDE SITUATIE



De recente wijzigingen in de verkeerssituatie op de Grote Markt worden in het algemeen goed ervaren. Het autoverkeer wordt gepast afgeleid en enkel **bestemmingsverkeer** naar de centrale parkeerplaats wordt toegelaten. Enkel de rijweg aan de noordzijde wordt nog gebruikt voor bestemmingsverkeer (parking) en voor doorgaand verkeer van Glanstraat-Leuvenstraat.
Nevanefect hiervan is dat dit parcours (Dr. Geensstraat over parking naar straat achter kerk) niet alleen door bestemmingsverkeer maar ook door doorgaand verkeer gebruikt wordt.
Hierover heeft men geen moeite.

Aanpak van de parking vandaag een te grote ruimtelijke impact heeft de heel wat potenties van de grote markt tenietdoet, opteren we voor een aanzienlijk aantal **minder parkeerplaatsen** op de markt. We zien de Grote Markt in de eerste plaats als een **betekenisvol plein** met een eigen aangenamen karakter.

De **2 grootschalige parkeerplaatsen** op slechts 100 meter van de grote markt (kazerneproject in westen en terrein langs Assendierweg in oosten) zullen in de nabije toekomst maximaal benut worden.

Het parkeerplan in Kazerneproject kan zonder problemen geïntegreerd worden in de bestaande **parkeerroute Tienen-centrum**.
We opteren voor een maximaal aantal parkeerplaatsen langs de straat achter de kerk (langsparkeren en schuifparkeren).

Er wordt eveneens **langsparkeren** voorzien aan de noordkant van de markt, over de lengte van het hieldenpark. De zone suikermuseum-Tinnen Schotel is **parkeervrij**. Dit ondersteunt het ontwerpconcept dat de markt zelf als een stedelijk plateau en bindend element waardevolle gebouwen. Wel wordt deze zone gebruikt als kiosk, nide toeristenbussen en auto's.
Totale aantal **parkeerplaatsen grote Markt: 44 plaatsen en kiosk nide zone 9 plaatsen**.
De kiosk nide-zone zal veel gebruikt worden tijdens picknicks van bv. muziekschool.



BESTAANDE SITUATIE



Het **busverkeer** op de Grote Markt kan onderverdeeld worden in **Lijnbussen** en **toeristenbussen**.
Het openbaar vervoer maakt momenteel gebruik van de halte op de Grote Markt om het stadscentrum te bedienen.

Een **randvoorwaarde** is dat de huidige halte dient behouden te blijven of verplaatst in een zeer directe omgeving van deze locatie.

Uitgangspunt is dat de locatie van de huidige halte blijft behouden omdat ze ruimtelijk goed gepositioneerd is. Ze maakt ruimtelijk reeds deel uit van de kassiermarkt.

De huidige bushalte wordt vervangen door een **lufte** die dezelfde vormgeving heeft van de stedelijke lufte op een kleinere schaal.

De Toeristenbussen parkeren zich momenteel op de rijweg tussen het ceremonieplein en de parking. Daar worden ze ruimtelijk als een storend element ervaren.

We opteren voor een **uitlekzone** het suikermuseum waar de toeristen kunnen uitstappen en waarna de bussen verder rijden naar een parkeerplaats elders buiten de Grote Markt.

Een optie is dat deze parkeerplaats voorzien wordt in het kazerneproject.
De toeristen kunnen nadien op dezelfde plaats of aan de kijkl worden opgepickt.

—	LIJNBUS
—	TOERISTENBUS
T	TAXI



BESTAANDE SITUATIE

verkeersstromen

ONTWERP

architectenbureau jan maenhout
aanpak: oktober 11 - 1e ontwerp: oktober 11 - 2de ontwerp: oktober 11 - 3de ontwerp: oktober 11

ontwerpbureau pauwels nv

Ministerieel 6-2008 Leuven - tel: 016-204 01 01

e-mail: info@pauwels.be

naamgeving: grote markt tienen





DEEL 2 BEELDKWALITEITSVISIE

architectuur aan 'an magnificent
gustaf bristam II - a-1030sweden - tel:08 2-16-25 85
e-mail: info.gustaf-bristam.se

ontwerpbureau pazzwels nv
Menzapad 5 - 2080 Lokeren - tel 091 89 82
e-mail: info@pazzwels-ep.be

herinrichting
grote markt senen



STADSVLOER



GROEN



MEUBILAIR



WATER



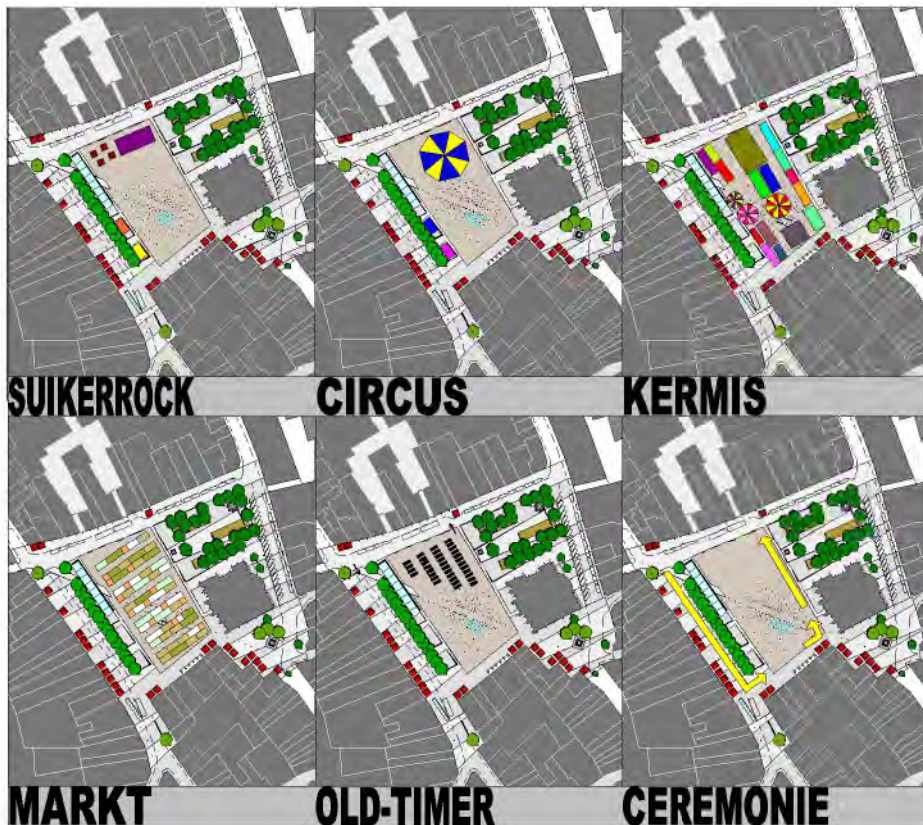
VERLICHTING

MATERIALENVADEMECUM

architectenbureau jan maenhout
gustaf willems 11 • 3412 kx roosendael • tel: 020 240 85 85
e: maenhout@janmaenhout.nl

ontwerpbureau pauwels nv
Nieuwsteeg 15 • 2001 Lisse • tel: 020 2008 91
e: paul@pauwelsontwerp.nl

hetrichting
grote mand tien



Multifunctioneel gebruik stedelijk plateau.

De markt heeft zich vandaag gedeeltelijk gespecialiseerd als parkeerplaats voor de auto's, waardoor ze een deel van haar spelfunctie in het stedelijk weefsel niet kon vervullen.

Het plein is reeds drager van stedelijke activiteiten (=stedelijk plein).

De vele evenementen en activiteiten die er jaarlijks en wekelijks plaatsvinden zijn hier het bewijs van. De ruimtelijke aanleg laat momenteel een aantal potenties om het plein een aangename karakter te geven onbenut.

De publieke ruimte is een bron van stedelijkheid, wat de stad samenhoudt en betekenis geeft.

Een plaats waar burgers samenkomen, een plaats bestemd voor openbare functies.

De openbare ruimte als generator van het stadsgebeuren.

Het gebruik van het plein moet in zijn context gezien worden, in dit geval rekening houdend met de verschillende voetgangersstromen.

Zo wordt er getracht dat tijdens een evenement (bv circus) de diagonale doorstroom over het plein niet verhindert wordt.

Tijdens de wekelijkse markt zal bv de ceremonie toegang ongehinderd blijven.

Als sociale condensator waarin het maatschappelijk leven zich ontplooft, moet de publieke ruimte beantwoorden aan de heterogene eisen van de veranderende maatschappij. De betekenis van de publieke ruimte hangt samen met leeftijd, geslacht, opleiding, inkomen, etniciteit, levensstijl.

Een plein waarvan verschillende bevolkingsgroepen kunnen gebruik maken is een goed functionerend plein.

Bij het evenement suikerrock kan de kluif gebruikt worden om er drankgelegenheden te organiseren.

Doordat het plein een andere vormgeving heeft gekregen, kan bij bv old-timer happening een deel van de pleinruimte gebruikt worden zodanig dat pleinruimte voor de kerk vrij blijft.

Een flexibele publieke ruimte kan zonder wijzigingen in de structuur korte veranderingen van gebruik aan zonder dat de kwaliteit eronder lijdt.

Een plein waar de wekelijkse markt wordt gehouden en jaarlijks een festival plaatsvindt bijvoorbeeld.

architectenbureau jan maenhout

Genep, Wavre 11 - 4000 Leuven - 0161 21 21 55 55

ontwerp bureau pauwels nv

Wavre 11 - 4000 Leuven - 0161 21 21 55 55

herinnichting

grote markt tienlen

VERSTERKEN VAN HET BESTAANDE

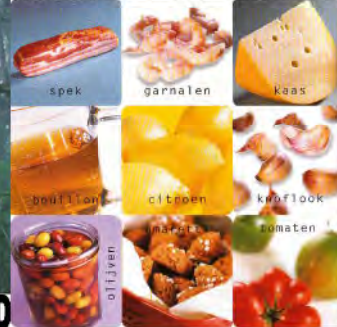


MULTIFUNCTIONELE RUIMTE

IDENTIFICATIE RUIMTE

SCHAKELRUIMTE

VERSCHALING



ZUURSTOF IN DE STAD

INGREDIËNTEN

INGREDIËNTEN

COLLECTIEF GEHEUGEN

CONCEPTEN

architectenbureau jan manhouw
 gallerij 11 - 3013 kn x - telefoon 020 619 89
 e-mail jan@janmanhouw.nl
 ontwerp bureau paauwels
 Manoussos 5-2003 Leuven - tel 030 281601
 e-mail info@paauwels.nl
 bestemming
 gda markt sonen



GROTE MARKT TIENEN



ARCHITECTENBUREAU JAN MAENHOUT
ONTWERPBUREAU PAUWELS



visie-ontwikkeling